

Список використаних джерел:

1. Давыдова М. Л. Юридическая техника: проблемы теории и методологии: монография. Волгоград : Изд-во ВолГУ, 2009. С. 302-306.
2. Вопленко М.М. Правовая символика. *Правовидение*. 1995. Вып. 4-5. С. 71-73.
3. Мішегіна В.М. Функції правових та державних символів. URL: http://www.juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2018/1_2018/4.pdf (дата звернення: 07.06.2020).

РОЗУМІННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИМ СУДОМ З ПРАВ ЛЮДИНИ КАТУВАННЯ, ЖОРСТОКОГО ТА ТАКОГО ПОВОДЖЕННЯ, ЩО ПРИНИЖУЄ ЛЮДСЬКУ ГІДНІСТЬ

Доготар Маріанна Василівна,

студентка 4-го курсу

Прикарпатського факультету

(м. Івано-Франківськ)

Національної академії внутрішніх справ

Сучасний розвиток демократичних і правових держав напряду пов'язаний з дотриманням основоположних прав та свобод людини та виконанням державами вимог щодо не унеможливлення порушень у цій сфері.

Заборона катувань чи нелюдського або такого, що принижує гідність, поведження чи покарання, виступає одним із основних прав і одночасно гарантією таких невід'ємних прав людини, якими є право на життя, свободу та особисту недоторканність, право на повагу честі й гідності. Відомо, що правове становище людини регламентується, насамперед, нормами національного законодавства держави, на території якої вона проживає. Однак велику роль в регулюванні прав та свобод людини відіграють міжнародні нормативно-правові акти. Адже Конституція України зазначає, що чинні міжнародні договори, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, є частиною національного законодавства [1, с. 24-26]. Тому розглядаючи питання щодо заборони катувань в Україні, потрібно підкреслити, що основними документами, щодо заборони катувань є Конвенція ООН проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поведження та покарання (1984 р.), до якої Україна приєдналася у 1987 році та Європейська Конвенція про запобігання катуванням чи

нелюдському або принижуючому гідність поводженню та покаранню (1987 р.), яка була ратифікована Україною 21 січня 1997 року.

Потрібно підкреслити, що аналогічні норми про заборону катувань, з деякими особливостями їхнього формулювання, закріплені також в ряді інших міжнародно-правових документів, наприклад, в статті 7 Міжнародного акту про громадянські й політичні права, де передбачено, що нікого не може бути піддано катуванню та жорстокому, нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню, а також у ст. 5 Загальної декларації прав людини та Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження й покарання, яка була прийнята Генеральною Асамблеєю ООН у 1975 році.

Розглядаючи одне з основних прав людини – заборону катування, насамперед потрібно звернутися до аналізу поняття «катування». Визначення даного терміну міститься в статті 1 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських і принижуючих гідність видів поводжень та покарань, де під «катуванням» розуміється «будь-який акт, яким будь-якій особі свідомо спричинюється сильний біль або страждання, фізичне та/або моральне, для отримання від неї або третьої особи свідчення чи повідомлення, щоб покарати за дії, які здійснила ця особа або третя особа або в здійсненні яких вона підозрюється, а також залякати або примусити її або третю особу» [2]. Катування належать до тяжких та свідомо жорстоких, нелюдських і принижуючих людську гідність видів поводження.

Проаналізувавши Конвенцію ООН проти катувань можна виділити основні ознаки катування:

- спричинення сильного болю або страждання;
- вчинене безпосередньо державними посадовими особами чи іншими «офіційними» особами, з їх підбурювання, з їх відома або з їх мовчазної згоди;
- вчинене з конкретною метою (або ціллю).

Стаття 3 Європейської Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод встановлює, що жодна людина не може зазнавати катувань чи нелюдського або такого, що принижує її гідність, поводження або покарання. Дана імперативна норма охороняє одну із основних цінностей демократичного суспільства та встановлює безумовну заборону катувань, нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження й покарання [3, с. 20-24].

Захист прав людини є одним із першочергових завдань не тільки національних держав, а також і міжнародних інституцій. Саме завдяки діяльності таких міжнародних утворень, як Європейський Союз (далі – ЄС), а також Рада Європи у європейському просторі основоположні права людини не тільки зазнали суттєвого розвитку, але й гарантуються та охороняються на високому рівні. Сьогодні Європейський Союз є потужним економічним та політичним центром світу, гарантом європейської безпеки та ядром системи європейських цінностей і стандартів, зокрема щодо забезпечення прав людини [4, с. 196]. Наша держава від початку свого державного будівництва виявила намір зайняти належне місце в Європейському співтоваристві, і першим кроком у цьому напрямку став вступ України до Ради Європи і відповідне закріплення нею основоположних праволюдних стандартів цієї організації.

Список використаних джерел:

1. Заборона катування: практика Європейського суду з прав людини. Міжнародні нормативні акти та законодавство України / за ред. А. В. Столітнього, С. В. Шмалені. Київ: Норма права, 2019. С. 24-26.
2. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання від 13 грудня 1998р.
3. Визначення катування в нормативних актах : зб. матеріалів доп. учасників Міжгалузевого інституту управління. Київ, 2006. С. 20-24.
4. Тетарчук І. В. Міжнародне право: навч. посіб. Київ, 2019. с. 196.

ОКРЕМІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ХАРТІЇ РЕГІОНАЛЬНИХ ТА МІНОРИТАРНИХ МОВ В УКРАЇНІ

Зуєв Микола Олександрович,
студент 1-го курсу
Прикарпатського факультету
(м. Івано-Франківськ)
Національної академії внутрішніх справ

Захист міноритарних мов є одним із пріоритетів Європейського співтовариства. Завданням Європейської хартії регіональних та міноритарних мов